

3-5 nævnte tilfælde, skal træffe bestemmelse herom snarest og senest inden 7 dage efter, at han har fået kendskab til forholdet, medmindre særlige grunde nødvendigvis er overskridelse af denne frist.

I *stk. 4* gentages sømandslovens § 33, *stk. 3* om, at sømanden ikke har ret til hyre for længere tid, end han har gjort tjeneste. Dog har sømanden, hvis han afskediges efter *stk. 1, nr. 2*, og det viser sig, at han er uden skyld, og han er arbejdsudygtig på grund af sygdom eller legemsskade, ret til sygehyre efter reglerne i § 29, *stk. 2*.

I sømandslovens § 33, *stk. 4* indeholdes en bestemmelse om, at såfremt en sømand afskediges i medfør af *stk. 1, punkt 3* som følge af grove tjenesteforseelser, *punkt 4* om tyveri eller andre grove forbrydelser m. m. eller *punkt 5* som følge af, at han har indbragt en tvist om tjenesteforholdet for udenlandsk myndighed, kan han ikke kræve fri hjemrejse efter § 26.

Efter kommissionens opfattelse bør en sømand, som gennem den fornødne tjenestetid har optjent ret til fri hjemrejse, bevare denne ret, uanset om sømanden er afskediget fra tjenesten på grund af misligholdelse af tjenesteaftalen. I lighed med de norske og svenske udkast er der derfor ikke i udkastet optaget en til sømandslovens § 33, *stk. 4* svarende bestemmelse.

Til § 19.

Erstatning og fri rejse ved uberettiget afsked af sømand.

Udkastets § 19 modsvarer sømandslovens § 34, for så vidt angår det menige mandskab. Efter denne lovbestemmelse har en sømand, der afskediges uden sådan grund, som nævnes i § 32, *stk. 1* (sygdom m. v.) eller § 33 (disciplinære grunde m. v.), ret til hyre for 1 måned, hvis han hører til det menige mandskab, og for 3 måneder, hvis han er skibsofficer. Erstatningsydelsen er en fikseret standarderstatning uafhængig af sømandens individuelle tab.

I udkastets § 19, *stk. 1*, der direkte kun omfatter den menige sømand (bestemmelsen om skibsofficerers erstatning er optaget i udkastets § 37), foreslås den fikserede erstatningshyre ændret til en minimalerstatning. Som efter sømandslovens § 34 vil sømanden altid have krav på 1 måneds hyre, men ændringen medfører, at der kan ydes den sømand, der kan dokumentere et større tab end 1 måneds hyre, erstatning for dette tab efter dansk rets almindelige erstatningsregler. Bestemmelsen bringes herved mere på linie med almindelige erstatningsprincipper og erstatningsreglerne i andre love, jfr. herved funktionærlovens § 3 og medhjælperlovens § 23.

Stk. 2 gentager bestemmelsen i sømandslovens § 34, *stk. 2* om sømandens ret til fri rejse. Er et bestemt fratrædelsessted aftalt, har sømanden ret til fri rejse med underhold til dette sted. Kunne tjenesteforholdet ifølge udkastets § 6 kun opsiges til opmærksomhed i dansk havn, gælder rejseretten til sådan havn eller, hvis sømanden har hjemsted her i riget, til hjemstedet.

Spørgsmålet om, hvorvidt der fra rederiets (skibsførerens) side er sket et „kontraktsbrud“, der giver sømanden ret til erstatning og fri rejse i henhold til udkastets § 19, *stk. 1* og 2, må som hidtil i påkommende tilfælde afgøres ved domstolene, og udkastet tilsigter ikke i så henseende nogen ændring i den bestående retstilstand, således som denne har fundet udtryk i retspraksis. På et enkelt punkt, hvor der råder nogen usikkerhed om erstatningsreglens anvendelsesområde, har kommissionen dog fundet det ønskeligt, at der ved en bestemmelse i loven tilvejebringes større klarhed. Det drejer sig om de tilfælde, hvor en sømand efter opsigelse fratræder på aftalt eller i medfør af udkastets § 6 bestemt fratrædelsessted før opsigelsesfristens udløb, og hvor denne „for tidlige afmønstring“ er sket efter skibsførerens bestemmelse. Ved Højesterets dom af 3. maj 1935 (Ugeskrift for Retsvæsen 1935 s. 667) blev et sådant tilfælde, hvor sømanden var blevet afmønstreret nogle få dage før opsigelsesfristens udløb, men med hyre til fristens udløb, anset for omfattet af erstatningsbestemmelsen. Det skal dog bemærkes, at sagen blev pådømt efter § 34 i sømandsloven af 1923, der havde en anden formulering end den gældende lovs § 34. Når fratrædelse i de omhandlede tilfælde sker med hyre og underhold til opsigelsesfristens udløb, finder kommissionen det ikke rimeligt, at sømanden kan kræve erstatning på 1 måneds hyre efter reglen i *stk. 1*. Der er derfor som *stk. 3* indsat en ny bestemmelse om, at bestemmelserne i *stk. 1* og 2 ikke finder anvendelse i de nævnte opsigelsestilfælde. Dette gælder, uanset om opsigelsen er afgivet af rederen (skibsføreren) eller af sømanden.

Ifølge sømandslovens § 34, *stk. 3* haves retten til den lovfikserede erstatning og den frie rejse mod staten i de tilfælde, hvor sømanden afskediges i medfør af § 32, *stk. 2*, fordi han som led i eller som følge af en i medfør af § 10, *stk. 3* påbudt lægeundersøgelse bliver forhindret i at fortsætte tjenesten. Denne bestemmelse har i visse tilfælde ført til mindre rimelige resultater. Der har foreligget tilfælde, hvor lægeundersøgelsen har kunnet afsluttes på få dage, hvorefter sømanden påny har fået hyre, men desuagtet har haft ret til 1 eller 3 måneders hyre, alt efter om han hørte til det menige mandskab eller til skibsofficergruppen. På den anden side findes